

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**

Мін'юст

вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ,
01001

тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83

E-mail: callcentre@minjust.gov.ua,
themis@minjust.gov.ua,

Web: <http://www.minjust.gov.ua>,
код згідно з ЄДРПОУ 00015622

Антону Кривку

foi+request-69555-
5d598603@dostup.pravda.com.ua

Щодо розгляду запиту на інформацію

Міністерство юстиції України додатково на Ваш запит на інформацію від 29 травня 2020 року (вх. № ПІ-К-1807) щодо державної реєстрації політичних партій в межах компетенції повідомляє.

Статтею 1 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» (далі – Закон) визначено, що Міністерство юстиції України є суб'єктом державної реєстрації, зокрема, у разі державної реєстрації політичних партій.

Відповідно до статті 2 Закону відносини, що виникають у сфері державної реєстрації, регулюються Конституцією України, Законом та нормативно-правовими актами, прийнятими відповідно до Закону.

Статтею 3 Закону передбачено, що Законом може бути встановлено особливості державної реєстрації громадських формувань.

Згідно зі статтею 4 Закону одним із основних принципів державної реєстрації є проведення державної реєстрації за заявницьким принципом.

З метою реалізації статті 25 Закону наказом Міністерства юстиції України від 09 лютого 2016 року № 359/5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 09 лютого 2016 року за № 200/28330, затверджено Порядок державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи» (зі змінами) (далі – Порядок).

Згідно з вимогами розділу II Порядку державний реєстратор у строки, визначені законом, здійснює перевірку зареєстрованих в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань (далі – Єдиний державний реєстр) документів на наявність підстав для зупинення їх розгляду та на наявність підстав для відмови в державній реєстрації, перелік яких визначено статтями 27 та 28 Закону.

Якщо за результатами здійсненої перевірки поданих документів державним реєстратором встановлено наявність підстав як для зупинення їх розгляду, так і для відмови у державній реєстрації, які не пов'язані одна з одною, та усунення підстав для зупинення розгляду документів не матиме наслідком проведення державної реєстрації, державний реєстратор формує повідомлення про відмову в проведенні державної реєстрації із зазначенням виключного переліку підстав для відмови та із зазначенням підстав для зупинення їх розгляду.

За наявності підстав для відмови у державній реєстрації, визначених статтею 28 Закону, за допомогою програмних засобів ведення Єдиного державного реєстру, державний реєстратор формує повідомлення про відмову у державній реєстрації із зазначенням виключного переліку підстав для відмови та рішення суб'єкта державної реєстрації про відмову у державній реєстрації, що за допомогою програмних засобів ведення Єдиного

Міністерство юстиції України
№27925/ПІ-К-1807/19.3.1 від
24.06.2020
Онисьук О.М. (Заступник Міністра
питань державної реєстрації)
24.06.2020 16:45

державного реєстру розміщується на порталі електронних сервісів у день відмови у державній реєстрації.

За відсутності підстав для зупинення розгляду документів та/або відмови в державній реєстрації, державний реєстратор приймає рішення у випадку проведення реєстраційної дії щодо громадського формування, його символіки, засвідчення факту наявності всеукраїнського статусу громадського об'єднання та проводить реєстраційну дію, у тому числі з урахуванням принципу мовчазної згоди, шляхом внесення відповідного запису до Єдиного державного реєстру.

Розділом V Порядку встановлені особливості проведення державної реєстрації політичних партій.

Так, відповідно до положень розділу V Порядку державна реєстрація політичних партій проводиться на підставі правового висновку за результатами правової експертизи поданих для державної реєстрації документів.

Правовий висновок має містити, зокрема, обґрунтування з посиланням на конкретні норми законодавства щодо відповідності вимогам Конституції та законів України, статуту (положенню) відповідної політичної партії документів, поданих для державної реєстрації.

У разі невідповідності вимогам Конституції та законів України поданих для державної реєстрації документів у висновку зазначаються відповідні положення законодавства, яким суперечать (з якими не узгоджуються) подані для державної реєстрації документи та/або норми статуту (положення), які порушені при прийнятті політичною партією відповідних рішень.

Правовий висновок підписується державним реєстратором та після проходження процедури візування в установленому законодавством порядку подається на затвердження Міністру юстиції України або його заступнику відповідно до розподілу повноважень.

Правовий висновок у межах повноважень, визначених Законом, затверджується Міністром юстиції України або його заступником відповідно до розподілу повноважень.

На підставі затвердженого правового висновку державний реєстратор приймає рішення про проведення державної реєстрації або про відмову в такій реєстрації, яке формується за допомогою програмних засобів ведення Єдиного державного реєстру в електронній формі, та підписує його.

Відповідно до частини другої статті 25 Закону порядок проведення державної реєстрації та інших реєстраційних дій на підставі документів, що подаються заявником для державної реєстрації, включає, зокрема формування та оприлюднення на порталі електронних сервісів виписки.

Виписка з Єдиного державного реєстру у паперовій формі надається з проставленням підпису та печатки державного реєстратора.

З огляду на вищезазначене Законом та Порядком не передбачено порядку видачі свідоцтва про державну реєстрацію політичної партії.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» (далі – Закон¹) тимчасово окупована територія України (далі – тимчасово окупована територія) є невід'ємною частиною території України, на яку поширюється дія Конституції та законів України.

Згідно зі статтею 2 Закону¹ цей Закон визначає статус території України, тимчасово окупованої внаслідок збройної агресії Російської Федерації, встановлює особливий правовий режим на цій території, визначає особливості діяльності державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій в умовах цього режиму, додержання та захисту прав і свобод людини і громадянина, а також прав і законних інтересів юридичних осіб.

Відповідно до частини другої статті 4 Закону¹ правовий режим тимчасово окупованої території передбачає особливий порядок забезпечення прав і свобод громадян України, які проживають на тимчасово окупованій території.

Станом на дату відповіді особливості державної реєстрації політичних партій, у тому числі щодо збору підписів на підтримку рішення про створення політичної партії на території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, Законом про окуповані території не передбачені.

Разом з тим повідомляємо, що згідно зі статтею 10 Закону України «Про політичні партії в Україні» (далі – Закон²) рішення про створення політичної партії приймається на її установчому з'їзді (конференції, зборах). Це рішення має бути підтримано підписами не менше 10 тисяч громадян України, які відповідно до Конституції України мають право голосу на виборах, зібраними не менш як у двох третинах районів не менш як двох третин областей України, міст Києва і Севастополя та не менш як у двох третинах районів Автономної Республіки Крим.

Відповідно до статті 133 Конституції України систему адміністративно-територіального устрою України складають: Автономна Республіка Крим, області, райони, міста, райони в містах, селища і села.

До складу України входять: Автономна Республіка Крим, Вінницька, Волинська, Дніпропетровська, Донецька, Житомирська, Закарпатська, Запорізька, Івано-Франківська, Київська, Кіровоградська, Луганська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Рівненська, Сумська, Тернопільська, Харківська, Херсонська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька, Чернігівська області, міста Київ та Севастополь.

Міста Київ та Севастополь мають спеціальний статус, який визначається законами України.

Відповідно до частини першої статті 11 Закону² порядок державної реєстрації, зокрема, політичних партій здійснюється в порядку, визначеному Законом.

Форма Списку підписів громадян України, зібраних на підтримку рішення про створення політичної партії, затверджена наказом Міністерства юстиції України від 20 жовтня 2004 року № 119/5 «Про затвердження форми Списку підписів громадян України, зібраних на підтримку рішення про створення політичної партії».

Строки, в які проводиться збір підписів громадян України на підтримку рішення про створення політичної партії від дати проведення установчих зборів, чинним законодавством України не визначено.

Принагідно зазначаємо, що відповідно до статті 10 Закону² протокол установчого з'їзду (конференції, зборів) про створення політичної партії має містити відомості, зокрема, про прийняття рішення про організацію збору підписів громадян України на підтримку рішення про створення політичної партії.

Згідно з підпунктами 83¹³, 83¹⁴, 83¹⁵ пункту 4 Положення про Міністерство юстиції України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02 липня 2014 року № 228 (зі змінами) (далі – Положення), Мін'юст здійснює відповідно до закону державну реєстрацію політичних партій та їх символіки; приймає рішення щодо невідповідності діяльності, найменування та/або символіки юридичної особи, політичної партії, її обласної, міської, районної організації або іншого структурного утворення, передбаченого статутом політичної партії, іншого об'єднання громадян вимогам Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки»; здійснює контроль за додержанням політичною партією вимог Конституції та законів України, а також статуту політичної партії, вживає визначених законом заходів у разі порушення політичними партіями Конституції та законів України, звертається до суду з поданням про анулювання реєстраційного свідоцтва політичної партії або про заборону політичної партії.

Міністерство юстиції України у випадках, передбачених законами, наділено повноваженнями перевірки лише стосовно дотримання вимог Конституції та законів України, статуту політичної партії при розгляді документів щодо державної реєстрації політичної партії, державної реєстрації символіки політичної партії, державної реєстрації змін про політичну партію, що містяться в Єдиному державному реєстрі.

Відповідно до статті 18 Закону² державний контроль за діяльністю політичних партій здійснюють:

центральный орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної реєстрації (легалізації) об'єднань громадян, інших громадських формувань, – за додержанням політичною партією вимог Конституції та законів України, а також статуту політичної партії, крім випадків, коли здійснення такого контролю законом віднесено до повноважень інших органів державної влади;

Центральна виборча комісія, окружні виборчі комісії, територіальні виборчі комісії на відповідних місцевих виборах – за додержанням політичними партіями встановленого порядку участі у виборчому процесі, а також, у межах визначених законом повноважень, за своєчасністю подання до відповідних виборчих комісій проміжних та остаточних фінансових звітів про надходження і використання коштів виборчих фондів на виборах, відповідністю їх оформлення встановленим вимогам, достовірністю включених до них відомостей;

Рахункова палата – за цільовим використанням політичними партіями коштів, виділених з державного бюджету на фінансування їхньої статутної діяльності;

Національне агентство з питань запобігання корупції – за додержанням встановлених законом обмежень щодо фінансування політичних партій, передвиборної агітації, агітації з всеукраїнського та місцевого референдуму, законним та цільовим використанням політичними партіями коштів, виділених з державного бюджету на фінансування їхньої статутної діяльності, своєчасністю подання звітів партій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру, звітів про надходження і використання коштів виборчих фондів на загальнодержавних та місцевих виборах, повнотою таких звітів, відповідністю їх оформлення встановленим вимогам, достовірністю включених до них відомостей.

Частиною третьою статті 4 Закону² встановлено, що втручання з боку органів державної влади та органів місцевого самоврядування або їх посадових осіб у створення і внутрішню діяльність політичних партій та їх структурних утворень забороняється, за винятком випадків, передбачених Законом².

Згідно з частиною першою статті 24 Закону² у разі невиконання політичною партією вимоги частини сьомої статті 11 Закону², виявлення протягом трьох років з дня реєстрації політичної партії недостовірних відомостей у поданих на реєстрацію документах, невисування політичною партією своїх кандидатів по виборах Президента України та виборах народних депутатів України протягом десяти років орган, який зареєстрував політичну партію, має звернутися до суду з поданням про анулювання реєстраційного свідоцтва. Інші підстави для анулювання реєстраційного свідоцтва не допускаються.

За результатом опрацювання листа Центральної виборчої комісії від 31 січня 2020 року Міністерство юстиції України подало позови про анулювання реєстраційних свідоцтв 48 політичних партій, які не приймали участь у виборах народних депутатів та виборах Президента України протягом останніх 10 років. Станом на сьогоднішній день зазначені позови знаходяться в судовому провадженні.

**Заступник Міністра
з питань державної реєстрації**

Ольга ОНИЩУК

Юлія Орла 2336534

Персональні дані, вказані Вами у зверненні, захищаються та обробляються Міністерством юстиції України відповідно до Закону України «Про захист персональних даних» з метою розгляду Вашого звернення згідно із законодавством.